

POSUDEK oponenta na teoretickou část bakalářské práce
„SPOLEČNÉ ZNAKY FILMŮ INTEGRUJÍCÍCH FENOMÉN
DIVADLA DO SVÉ NARATIVNÍ I STYLISTICKÉ STRUKTURY“
autorky Hany Merkové – 3. roč. KR FAMU

Autorka si vybrala téma, které je velice obtížné pokrýt rozsahem bakalářské práce, proto kvituji, že se rozhodla pro jeho přiznaně lehké prozkoumání prostřednictvím tří případových studií. Struktura se trochu potýká s výběrem tří filmů, který možná až příliš nahodile pracuje se vzájemnými odlišnostmi a společnými znaky autorkou označovaného „zfilmování“ skutečného divadelního představení a jednoho příběhu vloženého do pro diváka zcizeného, ale stále filmového světa.

Tím, že Hana Merková volí metodu individuálního rozboru konkrétních děl, ale práce na druhou stranu zdatelně netrpí poměrně úzkým seznamem pramenů, které autorka používá spíše ilustračně, než aby se s nimi pouštěla do polemiky, či je stavěla (až na drobné výjimky) vzájemně do kontrapunktu (zejména časté používání wikipedie).

Přesto prokazuje velmi citlivou subjektivní analýzu, která může inspirovat i čtenáře mimo komisi, které je práce předložena. Jádrem práce je odkaz Brechtova „epického divadla“ a „zcizovacího efektu“, který z pohledu autorky aktualizuje Aristotelovu Poetiku z pohledu narativní struktury i divácké percepce. V zásadě se přitom role diváků jako arbitrů sledujících představení a vedených ke katarzi předložením kauzálního sledu špatných rozhodnutí protagonisty/protagonistů v přístupech obou pojetí tolik neliší. Liší se tvůrčí cesta k objektivizaci předkládaného útvaru v očích diváka.

Autorka si vybírá jako základní východiska své srovnávací analýzy pojetí časoprostoru mezi filmovou realitou a vloženou realitou divadla ve filmu. Nachází v distanci diváka vůči postavám a relativizaci jejich motivace a ve zcizení mise-en-scène faktory podporující transgresivní, podvratný, postoj sdílený vzájemně mezi tvůrcem a divákem. Tato provokativní tichá dohoda nachází dle autorky opodstatnění zejména u filmů zaměřených na společenskou kritiku.

Proto až na výtky uvedené v úvodu a pár gramatických chyb považuji práci za zdařilou a podnětnou. Škoda, že se Hana nedotkne v hlubší analýze závěru Karamazových, pro mě i tuto práci velmi důležitého (ne)kontrastu mezi až manýristicky realistickou linkou polského údržbáře a barokním koncem příliš tradičního site-specific divadla ve filmu, kdy se obě tyto linky protnou, aby se následně rozplynuly v ambivalentně prázdném pohybu, či odvážném

zplošťujícím režisérskému gestu vůči postavám a tím pádem i divákovi a všemu co předtím viděl.

Rozbor této sekvence, která osciluje mezi přirozeným ztotožněním diváka s postavami na plátně, ke kterému inklinuje „běžný film“, a objektivní Bazinem definovanou „mentální opozicí“, ke které vede klasická živá herecká akce na divadle, by byl pro práci velmi přínosný.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci **C** s možným zlepšením známky na **B** v případě přesvědčivé obhajoby před komisí.

Oponent David Havas

V Praze dne